

Сілабус з дисципліни

«ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКОЇ АНТРОПОЛОГІЇ»

Викладач дисципліни: Хміль В.В. професор кафедри «Філософія і соціологія», д. філос. наук.

Спеціалізація – «Філософська антропологія»

Спеціальність – 033 «Філософія»

Шифр галузі - 03

Рівень вищої освіти – другий (магістерський). Для засвоєння дисципліни «Основи філософської антропології» необхідно знати курси, які прочитані при підготовці в бакалаврів: «Культурологія», «Історія України», «Філософія» та інші спецкурси по вибору.
--

Статус дисципліни – нормативна

Обсяг –4 кредити ЄКТС. Загальна кількість годин – 120 (для денної та заочної форми навчання)
--

Аудиторних занять– 48 год., лекції – 32, практичних занять - 16

Самостійна роботи студента – 72 год

Форма контролю - екзмен

Зв'язок з викладачем: e-mail: Broun79@gmail.com , тел. 056 – 373-15-88

Анотація до курсу

Філософська антропологія є одним з найбільш актуальних і проблемних напрямків сучасної філософії, який сьогодні стає основою для перегляду методологічних основ багатьох наук як гуманітарного так і технічного плану. Предметом вивчення дисципліни «Основи філософської антропології» є людини та її природа в найзагальніших та найсуттєвіших характеристиках її буття, вияви її присутності у створенні світу, в якому вона живе. Філософська антропологія як дисципліна осмислює історичні образи та природу людини, сприяє цілісному глибокому осмисленню цього феномену.

Мета навчальної дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни філософської антропології - є засвоєння магістрантами вузлових питань сучасною вітчизняною та зарубіжною антропологією, закономірностей історико-еволюційного її розвитку, всебічному аналізу антропологічних концепцій походження людини, її моделей та образів. Завданнями дисципліни є: формування у студентів цілісного системного уявлення про теоретичні засади про загальні прояви сутності та природа людини в теоретичних формах пізнання соціальності; ознайомлення магістрантів з головними варіантами розв'язання важливих світоглядних питань. Використання методологічного потенціалу філософської антропології **дозволить** магістрантам збільшити наукову цінність кваліфікаційних робіт та покращити навички академічного письма, а також розширити антропологічний інструментарій для наукових досліджень

Метою дисципліни є досягнення компетентностей, які основані на зазначених в освітньо-професійній програмі (ОП). Згідно з вимогами освітньо-наукової програми магістри повинні досягти таких результатів навчання:

1. Мати здатність до абстрактного та критичного мислення стосовно концепцій становлення філософської та соціально-культурної антропології;
2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

3. Здатність вільно оперувати отриманими за час навчання знаннями, системно мислити категоріями філософської та соціально-культурної антропології;
4. Здатність формувати власну думку, планувати та здійснювати самосійні дослідження в галузі філософської та культурної антропології.
5. Здатність магістрів приймати участь в дискусіях використовуючи отримані навички аналітичного ставлення до різноманітних концепцій, що пов'язані з людиною та її буттям.
6. Вміти визначати філософсько-парадигмальні особливості та методологічні принципи філософського напрямку в системі сучасного філософського знання
7. Мати навички системно орієнтуватися у науковій та періодичній антропологічній літературі із актуальних проблем антропології.
8. Здатність до дотримання етичних норм академічної доброчесності в науково-педагогічній діяльності.

Зміст дисципліни

<u>Дата прове дення</u>	Зміст лекційних занять та семінарів	Денна форма навч.	Зоачна форма навч.
	Лекції	32 год	6 год
	Тема 1. Предмет «Основи філософської антропології». Система антропологічних знань. Термін „антропологія”, Зміст антропологічного знання його походження і еволюція. Місце антропології в системі наук. Культурна, соціальна, політична, філософська, та ін. антропології. Завдання і функції антропологічної науки. Місце антропології в системі гуманітарних і природничих наук. .	2	2
	Тема 2. Зародження антропологічного знання. Формування антропології як самостійної наукової дисципліни. Накопичення антропологічних матеріалів за доби античності та в епоху середньовіччя. Натуралісти й філософи XVIII – початку XIX ст. про місце людини у природі. Формування антропології як самостійної наукової дисципліни.	4	Само стійно
	Тема 3. Основні концепції походження людини. Традиційний креаціонізм. «Християнський еволюціонізм» Тейяра де Шардена. «Антропний принцип» як аргумент сучасного креаціонізму. Концепції позаземного походження людини. Еволюційна концепція як основа сучасного уявлення про антропосоціогенез.	2	Само стійно
	Тема 4. Фундаментальні питання антропології Напрями розвитку антропології в XX ст. Тенденції та Проблеми поле сучасної антропології.	6	2

	Тема 5. Біологізаторська модель людини. Дарвінізм та його вплив на розвиток антропологічної науки. Проблеми трансгуманізму та біоетики.	4	Само стійно
	Тема 6.. Культурно-антропологічні ідеї Е. Ротхакера та М. Ландмана. Культурогенез як антропосоціогенез. Моделі культурогенезу: ігрова (Й. Гьойзинга), психоаналітична (З. Фройд, К.Г. Юнг), семіотична (К. Леві-Строс, Ж. Деріда).	4	Само стійно
	Тема 7. Соціологізаторська модель людини. Проблема відчуження та футурологічні ідеали у концепціях М. Горькаймера, Т. Адорно, Г. Маркузе, Ю. Габермаса. Екзистенційна криза як криза системи цінностей.	4	Само стійно
	Тема 8. Постнекласичний етап розвитку філософської антропології. Антропологічні проблеми сучасної епохи. Структуралістська антропологія. Концепція «смерті людини». Людина у постструктуралізмі та постмодерні філософії премодерну; специфіка постмодерністської філософії; основні проблеми екологічної етики; особливості інформаційного суспільства.	6	2
	загальне	32	6
	Практичні заняття	8 год	2 год.
	Практичне заняття 1. Сутність, предмет і об'єкт філософської і соціально-культурної антропології	2	2
	Практичне заняття 2. Формування антропології як самостійної наукової дисципліни.	2	Само стійно
	Практичне заняття 3. Методи соціокультурної антропології.	2	Само стійно
	Практичне заняття 4. Типизація людини: Номо Faber - людина вміла. Номо agressius - людина агресивна. Номо ludens - людина граюча	2	Само стійно
	Практичне заняття 5. Натурфілософські концепції походження людини	2	Само стійно
	Практичне заняття 6. Культурні моделі людини. «філософія життя» Шопенгауера та Ніцше; психоаналіз З.Фрейда	2	Само стійно
	Практичне заняття 7. Релігійна та екзистенційна антропологія та її різновиди.	2	Само стійно
	Практичне заняття 8. Структуралістська антропологія Особливості антропології постмодерну.	2	Само стійно
	загальне	16	8

	Самостійна робота	72	112
	Підготовка до лекцій та семінарських занять	12	12
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30	60
	Підготовка до складання екзамену	30	40
	УСЬОГО	120	120

9 Методи навчання

Лекції є інформаційно-словесними з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентацій). Застосовуються на лекції такі методи, як бесіда та евристична бесіда, під час яких використовується чітка система, заздалегідь визначених запитань, які сприяють активному засвоєнню студентами системи фактів, нових понять та закономірностей.

Підготовка до лекції передбачає опрацювання матеріалу попередньої лекції за конспектом та рекомендованою літературою.

Практичні заняття починаються з пояснення і відповідей на питання студентів. Далі виконуються практичні вправи за певним зразком; дискусія по проблемах.

Підготовка до практичних занять передбачає опрацювання лекційного матеріалу.

Опрацювання розділів програми, які не розглядаються під час лекцій, передбачає підготовку и конспекту відповідних тематичних питань. Для цього використовується рекомендована література.

Підготовка до модульного контролю передбачає опрацювання теоретичних питань із наданого переліку.

10. Методи контролю

Поточний контроль

- Оцінювання ступеню активності аспірантів та якості їх виступів з доповідями та коментарів при проведенні дискусій на практичних заняттях.
- Оцінювання індивідуальних завдань (есе, статті, доповідь).
- Перевірка індивідуальних завдань (оформлення наукової дослідної роботи/гранту)
- Перевірка розуміння аспірантами теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатність творчо використовувати накопиченні знання та вміння.
- Підсумковий контроль (іспит).